הגלריה לאמנות מוסררה

לפעמים גלגולים נעשים בסתר

11.5 — 28.6.2023

יובל אצילי — איתמר בגליקטר — אורי גרשוני — ליאת דניאלי
מיטל כץ מינרבו — תמרין מקרוב — נוי ותמיר — אודי צ׳רקה
ראובן קופרמן — גבי קריכלי — בתיה רוזנק

אוצרת: שירה פרידמן

מיטל כץ מינרבו, **הסוד**, 2016. באדיבות האמנית מיטל כץ מינרבו ועלוית ר. שרביט — Alvit Contemporary Creatives, תל אביב

tiny world
עולם קטן
מוסררה מיקס
مصرارة ميكس
MUSRARAMIX
קמפוס רונן הררי
Ronnen Harary Campus
Musrara, the Naggar School of Art and Society
מוסררה
בית הספר לאמנות ולחברה ע"ש נגר
مصرارة، مدسة للفنون والمجتمع على اسم نجار
Marion and Guy Naggar, London
Perach Zahav MATANEL
Dalia and Eli Hurvitz Foundation
קרן אהרון גוטווירט Aaron Gutwirth Fund
KIRSH FOUNDATION
The Bern Schwartz Family Foundation
בית קנדה
הקרן לירושלים The Jerusalem Foundation
משרד התרבות והספורט

ציור תפנים אינטימי של הצייר היפני קבורקי קיוקטה (Kiyuokata) משנת 1906 מציג אישה בקימונו — פניה מוארות, ידה נחה על ספר וגופה אומר נינוחות — אשר מתבוננת בריכוז בצרצר. הציור מתאר מציאות שכיחה במזרח הרחוק, שחרקים משמשים בו גם חיות מחמד.

ההוגה ג'ון ברג'ר כתב כי "בעלי החיים **הם** אובייקט ההתבוננות התמידי, העובדה שהם יכולים להתבונן בנו איבדה כל משמעות".[1] נראה שהאמנים.יות המציגים.ות בתערוכה מבקשים לחלוק עליו. הם מתבוננים בחרקים, עושים זאת בחמלה ובהיקסמות — ואינם מסתפקים בכך, אלא מבקשים כמדומה גם את המבט המשיב של החרק.

לחרקים יש מקדמת דנא תפקיד מרכזי במיתולוגיות, בספרות ובאמנות. אולי דווקא הזרות הביולוגית שלהם, כביכול, היא שדחקה בנו לראות בהם איום ממשי ומטאפורי — ולא בני ברית ושותפים, האחראים במידה רבה גם למזון הטרי שלנו. המודעות האקולוגית של ימינו, המתהווה גם על רקע משבר האקלים, קוראת לשינוי תפיסתי. כבר ברור לנו שריסוסים אלימים ועיור מואץ גורמים לשינויים מרחיקי לכת במערכות אקולוגיות, וכי הפגיעה בדפוסי החיים של החרקים כרוכה בסכנת רעב כלל־עולמי ורעות חולות אחרות.

הכתמים בעבודה של **בתיה רוזנק** נדמים לביצי חרקים, ועבודתה מסמלת את ראשיתה של התערוכה כולה. עבודתה אמנם מונוכרומטית, אך בזמן התבוננות בה עולה כמו מאליה המחשבה על ביצי החרקים הממשיות והססגוניות. **איתמר בגליקטר** מציב את הפעלתנות הידענית של הנמלים מול הנייחות המתיישנת והולכת של האנציקלופדיה העברית. מה בין הנמלים העמלניות, המתקשרות באמצעות מערכת מתוחכמת המבוססת על מגע וריח, לבין המלים הצפופות בספר המודפס, שהופיעו בעולם עידן ועידנים לאחר הנמלים, ונדמה שכבר מאיימות להיעלם ממנו? גם עבודתו של **אורי גרשוני** מסמיכה בין עולם החרקים לנייר. כנפי הפרפרים בה הונחו על הנייר ישירות, והמטמורפוזה הפרפרית שלהן־עצמן התהוותה הודות לשמש ולשעות החולפות, שיצרו את התצלום באמצעות האור לבדו.[2]

1 ג'ון ברג'ר, "למה להתבונן בבעלי חיים", בתוך: **על ההתבוננות** (הוצאת פיתום, תל אביב 2012), עמ' 20.
2 נעמי סימן טוב, **"הלאה־הנה"**, מתוך אתר "ערב רב", https://www.erev-rav.com/archives/51396

התייחסות למטמורפוזה שעובר הזחל המתנשל לגולם והופך לפרפר[3] מצויה בעבודה של **אודי צ'רקה**, שבמשך השנים שילב תולעי משי בפרקטיקה האמנותית שלו. בעבודתו של **גבי קריכלי**, הדפוסים המרהיבים של כנפי הפרפר מיתרגמים לקולאז' טקסטילים וטקסטורות. תחת תקרת הגלריה הנמוכה עולה המחשבה על הקשר שבין פרפר לבין חופש או העדרו. **ליאת דניאלי**, החוקרת ביצירותיה את הדבורים — המאביקות החשובות ביותר — משלבת כנפי דבורים בעבודה המבוססת בעיקר על סאונד. הזמזום שיוצרת תנועת הכנפיים המהירה הוא עבורה צליל תרפויטי המאפשר אהבה. דבורים נוכחות גם בעבודתם של **נוי ותמיר**, המציגים תחפושת "רדי מייד" של דבורה בעלת פני נער המחזיקה רובה מפוסל מחומר רך, ובכך קושרים בין הדבורה ה"חיילת" לבין החייל האנושי שנעשה לחלק מן הכוח המשותף מרצונו או שלא מרצונו. דואליות של רצון וכפייה עולה גם מן התצלומים של **תמרין מקרוב**, שהאור המופז בהם מאחורי החרקים מתייחס הן לראשית הצילום והן למוות שהחרקים גוזרים על עצמם במשיכתם הטבעית למקור אור. תנועה חרק־ית ניכרת בעבודת הווידיאו של **יובל אצילי**, המעלה על הדעת את "הגלגול" של קפקא — אלא שהתיקן והגבר בה דווקא נינוחים: התיקן מתנועע כמעין דבורה התרה אחר צוף, ואילו הגבר דומם ובכך מאפשר את המפגש הסוריאליסטי בין המבוית למאיים ובין היפה למטריד. ברישומים הצבעוניים של **ראובן קופרמן**, שנוצרו בימי הקורונה ומציגים את סמלה, משולבים ציטוטים מאלברכט דירר עם הגדרות ממגדירי צמחים וחרקים. ההסמכה של וירוס הקורונה והחרקים מעוררת מחשבה על הסלידה הקמאית המתעוררת בנו לנוכח חרקים מסוימים. ברישום של **מיטל כץ מינרבו**, שפת הגוף של הנער מעידה על עוצמה ומתח. הקומפוזיציה מעלה על הדעת את הפסל "נמרוד" של יצחק דנציגר, אך את מקומו של הבז תופס חרק דמיוני. ידידות אפשרית זו בין החרק לנער מחזירה אותנו אל מבטה של האישה אצל קיוקטה, השלוח אל הצרצר, וכמו אומרת לנו: אחווה בין המינים אפשרית.

שירה פרידמן

3 שם התערוכה הוא שיבוש מכוון של משפט המופיע בספרו של דרור בורשטיין, ומשווה בין הגלגול של הפרפר לזה של חרקים אחרים, המתגלגלים בתוך הקן.

MUSRARA ART GALLERY

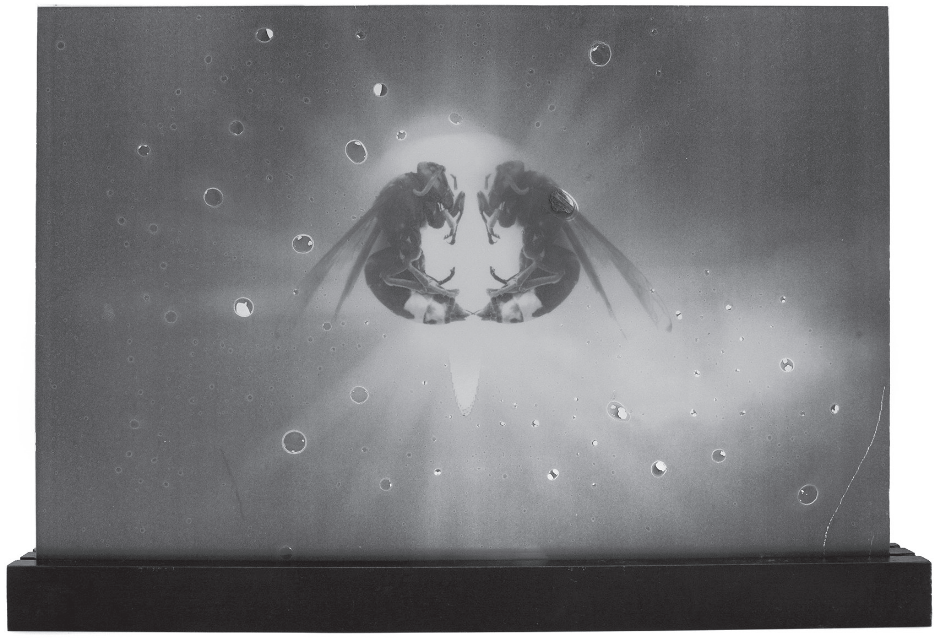

Tamarin Makarov, *Light and Bees* , 2023, mixed media (glass and decal)

THE MURMUR OF A BEE

11.5 — 28.6.2023

Yuval Atzili — Etamar Beglikter — Udi Charka
Liat Danieli — Uri Gershuni — Meital Katz-Minerbo
Reuven Kuperman — Gabi Kricheli — Tamarin Makarov
Noy and Tamir — Bitya Rosenak

Curator: Shira Friedman

Marion and Guy Naggar, London — Perach Zahav MATANEL — Dalia and Eli Hurvitz Foundation — קרן אהרון גוטוירט Aaron Gutwirth Fund — KIRSH FOUNDATION — The Bern Schwartz Family Foundation — הקרן לירושלים The Jerusalem Foundation — משרד התרבות והספורט

MUSRARA مصرارة، مدرسة للفنون والمجتمع على اسم نجار
The Naggar School of Art and Society מוסררה, בית הספר לאמנות ולחברה ע"ש נגר
קמפוס רונן הררי Ronnen Harary Campus
מוסררה מיקס مصرارة ميكس MUSRARAMIX 23
tiny world

An intimate interior painting from 1960 by Japanese painter Kaburagi Kiyokata depicts a woman in a kimono – with her face lit up, her hand resting on a book, her body relaxed and her gaze fixed on a grasshopper. The painting describes a common reality in the Far East, in which insects are considered pets.

John Berger wrote that "[…] animals are always the observed. The fact that they can observe us has lost all meaning".[1] It seems that the artists participating in this exhibition beg to differ. They observe insects with compassion and enchantment, and moreover, seem to wait for the insects to return their gaze.

Since ancient times, insects have had a central role in mythology, literature and art. Perhaps their supposed biological alienage is what has driven us to regard them as an actual and metaphorical threat, rather that allies and companions also responsible to a large extent for our fresh food. Today's ecological awareness – which has developed following the climate crisis, among other things – calls for a perceptual change. It is clear that aggressive pest control methods and rapid urbanization lead to far-reaching changes in ecological systems, and that harming the insects' life patterns results in worldwide hunger and other adversities.

The round shapes in **Bitya Rosenak**'s work resemble insect eggs, her work as a whole symbolizing the cycle of the entire exhibition. Though monochromatic, when her work is observed closely it seems to evoke, as though unintentionally, the image of very substantial and vibrant insect eggs. **Etamar Beglikter** juxtaposes the intelligence and vigor of the ants with the decaying stationary of the *Encyclopedia Hebraica*. How do the laborious ants, who communicate using a sophisticated system based on touch and smell, compare with the dense words in the printed book – appearing ages after the ants – which seems to be showing signs of disappearance? **Uri Gershuni**'s work also associates between the world of insects and paper. The wings of the butterflies were mounted on the paper directly, and the butterfly-like metamorphosis of the wings themselves was created with the rays of the sun and the passage of time; the photograph was in fact made using light alone.[2] Reference to the complete metamorphosis that the butterfly undergoes, transforming from larva to pupa and finally to butterfly, is found in the work of **Udi Charka**, who has been involving silk worms in his artistic practice for years. In the work of **Gabi Kricheli**, the ravishing pattern of butterfly wings translates into a collage of textiles and textures. Under the low ceiling of the gallery the relationship between butterfly and freedom, or lack thereof, is insinuated. **Liat Danieli**, who studies in her artwork the lives of bees, the most prominent pollinators, combines their wings in her work, which is based mostly on sound. She considers the murmur created by the rapid flutter of wings a therapeutic sound fostering love. Bees are also featured in the work of **Noy and Tamir**, who employed a ready-made bee costume with a boyish face holding a sculptured rifle made of a soft material, hence linking the "soldier" bee to the human soldier, who becomes part of the collective force whether by choice or not. The duality of free will and coercion arises also from the photographs by **Tamarin Makarov**, where the light gleaming from behind the insects relates both to the beginning of photography and to the self-inflicted death of the insects, which are naturally drawn to the source of light. An insect-like movement emerges from **Yuval Atzili**'s video, which conjures up Kafka's "The Metamorphosis" – though in contrast, the insect and man here are relaxed: the insect moving around as a bee after nectar, while the man is still, enabling the surrealistic encounter between the domesticated and the threatening, the beautiful and the disturbing. In **Reuven Kuperman**'s colorful drawings, created during the pandemic and featuring its symbol, he weaves quotes by Albrecht Dürer, with definitions taken from fauna and insect treatises. The validation of the Coronavirus and of insects provokes thoughts on our primeval revulsion to certain insects. In **Meital Katz-Minerbo**'s drawing, the boy's body language conveys power and tension. The composition elicits the sculpture "Nimrod" by Yitzhak Danziger, only that an imaginary insect replaces the falcon. This possible friendship between the insect and the boy takes us back to the gaze of Kiyokata's woman upon the grasshopper, as if to tell us: companionship between the species is indeed possible.

Shira Friedman

1 John Berger, "Why Look at Animals?" in *About Looking*, New York: Pantheon Books, 1980, p. 16.

2 Naomi Siman-Tov, "Onwards-Here", *Erev Rav* website, 22 June 2020 https://www.erev-rav.com/archives/51396.

معرض فني مصرارة

أحيانًا يتم التحوّل سرًا

يوڤال أتسيلي، صرصور، 2014، عمل فيديو، 03:08 دقائق (حلقة متكررة)

11.5 — 28.6.2023

يوڤال أتسيلي — إيتمار بيغليكتير — أوري غيرشوني — ليئات دانيئيلي
ميطال كاتس مينربو — تمرين مكروڤ — نوي وتمير — أودي تشركا
رؤوبين كوپرمان — غابي كريخلي — باتيا روزنك

القيّمة: شيرا فريدمان

tiny world
מוסררה מיקס
مصرارة ميكس
MUSRARAMIX
קמפוס רונן הררי
Ronnen Harary Campus
Musrara, the Naggar School of Art and Society
מוסררה
בית הספר לאמנות ולחברה ע"ש נגר
مصرارة، مدرسة للفنون والمجتمع على اسم نجار
Marion and Guy Naggar, London
Perach Zahav MATANEL
Dalia and Eli Hurvitz Foundation
קרן אהרון גוטווירט
Aaron Gutwirth Fund
KIRSH FOUNDATION
The Bern Schwartz Family Foundation
הקרן לירושלים
The Jerusalem Foundation
משרד התרבות והספורט

تُظهر لوحة داخلية حميميّة للرسام الياباني كبروراكي كيوكاتا من عام 1906 امرأة ترتدي كيمونو - وجهها مشرق، يدها مستندة على كتاب وجسمها يوحي بالاسترخاء – وهي تراقب باهتمام جندب في وعاء زجاجي. تصور اللوحة واقعًا شائعًا في الشرق الأقصى، حيث تستخدم الحشرات أيضًا كحيوانات أليفة.

كتب المفكر جون بيرغر أن "الحيوانات هي موضوع ملاحظة دائم، وحقيقة أنها تستطيع مراقبتنا فقدت كل معانيها".[1] يبدو أن الفنّانين المشاركين في المعرض يريدون الاختلاف معه. إنهم ينظرون إلى الحشرات، ويفعلون ذلك برأفة وانبهار - وهم لا يكتفون بذلك، بل يطلبون على ما يبدو أيضًا نظرة الحشرة إليهم.

لعبت الحشرات منذ القدم دورًا رئيسيًا في الأساطير، الأدب والفن. ربما كان عزلها البيولوجي تحديدًا، إذا جاز التعبير، هو الذي حثنا على اعتبارها تهديدًا حقيقيًا ومجازيًا - بدلاً من حلفاء وشركاء، التي تتحمل أيضًا المسؤولية إلى حد كبير عن طعامنا الطازج. يدعو الوعي البيئي اليوم، والذي يظهر أيضًا على خلفية أزمة المناخ، إلى تغيير في الإدراك. من الواضح لنا بالفعل أن رش المبيدات العنيف والتحضر المتسارع يسببان تغييرات بعيدة المدى في النظم البيئية، وأن الضرر الذي يلحق بأنماط حياة الحشرات ينطوي على خطر الجوع العالمي وغيره من الأمراض.

البقع في عمل **باتيا روزنك** تبدو كبيض حشرات، ويرمز عملها إلى بداية المعرض كله. صحيح إن عملها أحادي اللون بالفعل، ولكن أثناء النظر إليه تظهر فكرة بيض الحشرات الحقيقي والملون كما لو كانت من تلقاء نفسها. يضع **إيتمار بيغليكتير** النشاط المعرفي للنمل مقابل ثبات وتقادم الموسوعة العبرية المتسارع. ما هو الفرق بين النمل المجتهد الذي يتواصل من خلال نظام متطور يعتمد على اللمس والشم، والكلمات الكثيفة في الكتاب المطبوع، والتي ظهرت في العالم دهورًا طويلة بعد النمل، ويبدو أنها مهددة بالفعل بالاختفاء؟ يربط عمل **أوري غيرشوني** أيضًا بين عالم الحشرات والورق. تم وضع أجنحة الفراشات على الورق مباشرة، وحدث تحول الفراشة الخاص بها بفضل الشمس وساعات مرورها، مما أدى إلى تكوين الصورة من خلال الضوء وحده.[2] عملية

1 جون بيرغر، "لماذا التمعن بالحيوانات"، **في: طرق الرؤية** (اصدار فيتوم، تل أبيب 2012)، ص 20. (بالعبريّة)
2 نعمي سيمان طوق، "لاحقًا-هنا"، من موقع "عيرق راق"، https://www.erev-rav.com/archives/51396

التحول التي تمر به اليرقة التي تخرج من الخادرة وتتحول إلى فراشة[3] تظهر في عمل **أودي تشركا**، الذي عمل على مر السنين على دمج دود القز في ممارساته الفنّيّة. في عمل **غابي كريخلي**، الأنماط الرهيبة لأجنحة الفراشة تُترجم إلى كولاج من المنسوجات والأنسجة. تحت سقف الجاليري المنخفض يبرز التفكير في العلاقة بين الفراشة الحرية أو انعدامها. **ليئات دانيئيلي** تدرس في أعمالها النحل – من أهم الملقحات – وتدمج أجنحة النحل في عمل يستند بشكل خاص على الصوت. الطنين الذي ينتج عن حركة الأجنحة السريعة بالنسبة لها هو علاجي يتيح الحب. النحل حاضر أيضًا في أعمل **نوي وتمير**، حيث يعرضان زي تنكري من مواد ناجزة لنحلة لها وجه صبي يمسك بندقية منحوتة من مادة طرية، ويربطان بهذا بين النحلة "الجندية" وبين الجندي، البشري، الذي أصبح، برغبته أو قصرًا، جزءًا من القوة المشتركة. ثنائية الرغبة والإكراه تظهر أيضًا من صور **تمرين مكروق**، الضوء المنتشر فيها من خلف الحشرات يشير إلى بداية التصوير وكذلك للموت الذي تجلبه الحشرات على نفسها في جاذبيتها الطبيعية لمصدر الضوء. تتجلى حركة شبيهة بالحشرات في فيديو **يوڤال أتسيلي**، الذي يذكرنا بـ "مسخ" كافكا - باستثناء أن الصرصور والرجل فيه مرتاحان إلى حد ما: يتحرك الصرصور كالنحلة يبحث عن الرحيق، بينما الرجل بلا حراك، مما يتيح اللقاء السريالي بين المُدجن والخطر وبين الجميل والمثير للقلق.

في رسومات **رؤوبين كوبرمان** الملونة، التي تم إنشاؤها في أيام الكورونا وتعرض رمزه، يتم دمج اقتباسات من البريخت ديرر مع تعريف من قاموس النباتات والحشرات. التحقق من صحة الكورونا والحشرات يجعلنا نفكر في النفور البدائي الذي ينشأ لدينا في مواجهة بعض الحشرات. في رسم **ميطال كاتس مينربو** تشير لغة جسد الصبي إلى القوة والتوتر. يعيد التكوين إلى الأذهان منحوتة "نمرود" لإسحاق دانتسيغر، لكن مكان الصقر توجد حشرة خيالية. هذه الصداقة المحتملة بين الحشرة والصبي تعيدنا إلى نظرو المرأة لدى كيوكتا المصوبة إلى الصرصور، وكأن ها تقول لنا: الأخوة بين الجنسين ممكنة.

شيرا فريدمان

3 اسم المعرض هو تحريف مقصود لجملة من كتاب درور بورشتاين، وفيه تشبيه بين تطور الفراشة وتطور حشرات أخرى وهي تتدحرج في العش.